

Колко животи можем да спасим СЕГА?

Отворено писмо до проф. д-р Иво Петров относно внедряването на обществени автоматични дефибрилатори в България.

Уважаеми Проф. Петров,

Пиша Ви това писмо с ясното съзнание, че кризата с Covid-19 е предизвикала неимоверни трудности във Вашата работа във всички аспекти и отлагането във времето на внедряването на обществени автоматични външни дефибрилатори в България е само една прашинка в разразилата се буря.

Всеки опит за измерване на цената на живота с бакалски сметки е циничен. А в момент като сегашния може да вземе награда за неуместност. Но истината е, че ние правим, винаги сме правили и ще продължаваме да правим такива сметки. Явно е в природата на хората.

Истина е и, че цената, която сме склонни да платим за спасяване на живот е много различна – и тук изобщо не намесвам личната обвързаност или човешките емоции – разбира се, че всеки би продал целия свят за да спаси детето си, не става дума за това. Става дума за това, че, ако искаме да сме математически ефективни би трябвало да следваме елементарния модел да насочим всички средства само към тези мерки, с които ще спасим най-много хора, нали? Например, ако средствата за най-високо технологичната медицина се пренасочат за закупуване на ваксини против тетанус в Африка вероятно ще повишим десетки или стотици пъти математическия коефициент на полезно действие. Но ние не го правим – и това е в природата на хората. Всъщност, това е основна черта на човека – да може да пресмята, анализира, използва анализа за взимане на решение и въпреки това да може да вземе правилно решение различно от математическия анализ.

Същите качества на хората обясняват реакцията към сегашната пандемия. Ние знаем, че цената, която ще платим е много висока. Знаем, че това, което ще се случи с икономиката и обществото ни може да убие повече хора от вируса. Но правилното решение е да действаме сега, да спасим колкото се може повече хора сега. Едва ли някой може да се противопостави на това решение и всички го следват с единодействие, което едва ли сме виждали друг път на глобално ниво. Едва ли някой би се изправил и казал, че жертвите са приемливи. Те не са приемливи. Трябва да спасим колкото може повече. Сега.

Само, че сега продължават да умират хора по други предотвратими причини. Страшно много хора. И сега не говоря за гладуващите в Африка. В Европа и САЩ от внезапен сърдечен арест всеки ден умират близо 3000 човека, в България също всеки ден от това загиват хора. И това се случва 365 дни в годината. Всяка година. Това е най-значимата причина за преждевременна смърт в целия свят. И самият факт, че жертвите на COVID-19, през последните седмици са съизмерими с тези на сърдечния арест еднозначно показват, че тази пандемия има наистина чудовищни размери. Но не променя факта, че десетилетия наред от внезапно спиране на сърцето всеки ден умират също толкова хора, колкото в разгара на пандемията. И това се случва с възрастни и млади хора, деца, спортисти... Трябва ли да ни успокои това, че има и по-страшни от коронавируса неща? Определено не. Но и не може да си позволим да не го анализираме. Защото днес всички са съсредоточени върху смъртността на коронавируса. А смъртността на внезапното спиране на сърцето е над 95 %. В същото време от десетилетия **съществуват доказани решения**, които могат да спасят над 65 % от тези жертви – автоматичните дефибрилатори. Но тези решения изискват ресурс – харесва ли ни или не, спасяването на живот има цена.

Не съм религиозен човек, но от дете в съзнанието ми е заседнала една молитва, която не мога да забравя. Сигурно сте я чували много пъти – Господи, дай ми сила да приема нещата, които не мога да променя. Дай ми смелост, да променя тези, които мога. И ми дай разум да различа едните от другите.

Много е важно в сегашния момент, независимо от трудностите, които ни налагат обстоятелства, които не можем да променим, ние да не губим фокуса от тези които можем и които зависят от нас и нашите действия.

Фондация „Първите три минути“

Проф. д-р Иво Петров е национален консултант по инвазивна кардиология. Още през 2012-2013 г. като председател на Дружеството на кардиолозите в България работи върху идеята за поставяне на автоматични външни дефибрилатори на публични места. Като зам. председател на Столичния Общински съвет през 2019 г. внася проект за поставяне на АВД на обществени места в столицата.